

Utfyllende regler for realkompetansevurdering og dokumentasjonskrav og dispensasjon fra krav om generell studiekompetanse ved Universitetet i Agder

Vedtatt av leder av Universitetets utdanningsutvalg på fullmakt 21.03.2022 med hjemmel i forskrift om opptak til høgare utdanning § 3-2 og forskrift om opptak til studier og emner ved UiA § 8..

1. Opptak til grunnutdanninger på grunnlag av realkompetanse

1.1 Følgende krav gjelder for opptak

- a) Generelt: Søkere som er 25 år eller eldre i opptaksåret, og som ikke har generell studiekompetanse, har krav på å få vurdert om de er kvalifisert for et bestemt studium på grunnlag av realkompetanse. Kunnskaper og ferdigheter må dokumenteres med attester fra arbeids- og organisasjonsliv, vitnemål, karakterutskrifter og liknende.
- b) Praksis: Søkere skal dokumentere praksis tilsvarende 5 års fulltids yrkespraksis. Minimum 3 av de 5 årene må være relevante i forhold til det studiet det søkes opptak til. Inntil 2 av de 5 årene kan dokumenteres med ulønnet arbeid, utdanning, organisasjonserfaring eller liknende.
- c) Spesielle opptakskrav: Søkere til studier med spesielle opptakskrav må oppfylle disse for å være kvalifisert, jf. forskrift om opptak til høgare utdanning § 4-1
- d) Studiespesifikke krav: Enkelte studier har studiespesifikke krav
- e) Språkkrav: Søkere må dokumentere kunnskaper i norsk og engelsk som er tilstrekkelig for det enkelte studium, normalt tilsvarende bestått norsk og engelsk fra videregående skole VG2 yrkesfaglig studieretning i kunnskapsløftet. Søkere fra land utenfor Norden må dokumentere kunnskaper i norsk og engelsk tilsvarende kravene for generell studiekompetanse, jf. forskrift om opptak til høgare utdanning § 2-2.
- f) Egenerklæring: Søkere må i egenerklæring kunne gjøre tilfredsstillende rede for motivasjon for å søke studiet og hvorfor søker selv mener å ha
 - grunnleggende ferdigheter og fagspesifikk relevans fra praksis
 - gode muligheter for å gjennomføre studiet
- g) Følgende oversikt viser spesielle opptakskrav, studiespesifikke krav, samt eksempler på relevant praksis:

Fagområde	Eksempler på relevant praksis:	Spesielle opptakskrav/ studiespesifikke krav/merknad
<ul style="list-style-type: none">• Friluftsliv• Idrett• Kroppsøving	Yrkespraksis innen helse-, omsorg-, sosial- eller undervisningssektoren, der søker har arbeidet med pasienter, elever, klienter eller yrkeserfaring / aktivitet relatert til idrettsaktiviteter.	224 årstimer matematikk
<ul style="list-style-type: none">• Sykepleie	Yrkespraksis innenfor helse-, omsorg-, sosial- eller undervisningssektor, der søker har arbeidet med pasienter, elever eller klienter.	Kunnskaper i norsk og matematikk likeverdig med kravet til generell studiekompetanse med et gjennomsnitt på minimum karakteren 3.
<ul style="list-style-type: none">• Vernepleie• Folkehelsearbeid	Yrkespraksis innenfor helse-, omsorg-, sosial- eller undervisningssektor, der søker har arbeidet med pasienter, elever eller klienter.	Kunnskaper i matematikk likeverdig med kravet til generell studiekompetanse.
<ul style="list-style-type: none">• Samfunnsrettet ernæring	Yrkespraksis som kokk eller innenfor helse-, omsorg-, sosial-, eller undervisningssektoren der søker har arbeidet med pasienter, elever eller klienter.	

<ul style="list-style-type: none"> • Engelsk • Fransk • Spansk • Tysk • Nordisk språk og litteratur • Filosofi • Historie • Pedagogikk/ spesialpedagogikk • Religionsstudier • Skolebibliotekkunnskap 	Yrkespraksis innen undervisningssektor eller annen relevant praksis	
<ul style="list-style-type: none"> • Kommunikasjon 	Yrkespraksis innenfor media, journalistikk eller informasjonsarbeid.	Kunnskaper i samfunnsfag likeverdig med kravet til generell studiekompetanse.
<ul style="list-style-type: none"> • Litteratur, film og teater 	Yrkespraksis innenfor media, journalistikk eller informasjonsarbeid.	
<ul style="list-style-type: none"> • Drama • Samtidsteater 	Yrkespraksis der hovedvekt er lagt på dramafaglige aktiviteter	
<ul style="list-style-type: none"> • Visuell kunst og formidling 	Yrkespraksis der hovedvekt er lagt på formgivning, kunst og håndverk	
<ul style="list-style-type: none"> • Musikk 	Yrkespraksis der hovedvekt er lagt på musikk / undervisning i musikk	
<ul style="list-style-type: none"> • Faglærerutdanning i rytmisk musikk 		Det gis ikke opptak på grunnlag av realkompetanse siden krav om skolepoeng ikke kan realkompetansevurderes.
<ul style="list-style-type: none"> • Bioingeniør 	Yrkespraksis innenfor helse-, omsorg-, sosial- eller undervisningssektor, der søker har arbeidet med pasienter, elever eller klienter.	Matematikk R1/(S1+S2) og enten biologi 1 eller fysikk 1 eller kjemi 1 eller tilsvarende.
<ul style="list-style-type: none"> • Akademisk e-sport 	Praksis som utøver, trener, administrator, instruktør eller innholdsprodusent i e-sportlag eller virksomhet tilknyttet e-sport, eller instruktør innen andre sporter.	
<ul style="list-style-type: none"> • Biologi • Fysikk • Matematikk 	Yrkespraksis der hovedvekt er lagt på matematikk og / eller naturfaglige fagområder.	Kunnskaper i matematikk R1/(S1+S2) og enten (R1+R2) eller (fysikk 1+2) eller (kjemi 1+2) eller (biologi 1+2) eller (informasjonsteknologi 1+2) eller (geofag 1+2) eller (teknologi og forskningslære 1+2) eller tilsvarende.
<ul style="list-style-type: none"> • Ingeniørutdanning, 3-årig 	Yrkespraksis innenfor relevante tekniske fagområder. Relevant fagbrev.	Kunnskaper i matematikk (R1+R2) og fysikk 1 eller tilsvarende. Søkere som ikke oppfyller kravet, må følge oppgraderingskurs i matematikk og fysikk fra studieplaner for TRES/Y-VEI.
<ul style="list-style-type: none"> • Ingeniørutdanning, 5-årig masterprogram 	Yrkespraksis innenfor relevante tekniske fagområder. Relevant fagbrev.	Kunnskaper i matematikk (R1+R2) og fysikk 1 eller tilsvarende. Søkere som ikke oppfyller kravet, kan for eksempel gjennomføre forkurs i teknologi og realfag.
<ul style="list-style-type: none"> • Multimedieteknologi og design 	Yrkespraksis innenfor relevante tekniske fagområder.	
<ul style="list-style-type: none"> • Sosialt arbeid (sosionom) • Barnevern 	Yrkespraksis innenfor helse-, omsorg-, sosial-, eller undervisningssektor, der søker har arbeidet med pasienter, elever eller klienter, eller annen relevant praksis.	
<ul style="list-style-type: none"> • IT og informasjonssystemer 	Yrkespraksis innenfor fagområdene IT og informasjonssystemer eller informatikk.	Kunnskaper i matematikk likeverdig med kravet til generell studiekompetanse.
<ul style="list-style-type: none"> • Samfunnsplanlegging og kommunikasjon 	Yrkespraksis fra offentlig sektor, privat virksomhet eller organisasjonsarbeid, der	

<ul style="list-style-type: none"> • Samfunnsfag • Sosiologi • Statsvitenskap • Globale utviklingsstudier 	søker har fått kjennskap til offentlig forvaltning/ virksomhet.	
<ul style="list-style-type: none"> • Kjønn, makt og mangfold 	Yrkespraksis innen undervisningssektor eller annen relevant praksis	
<ul style="list-style-type: none"> • Økonomi og administrasjon • Økonomi og administrasjon, 5-årig masterprogram • Markedsføring og ledelse 	Relevant yrkespraksis fra offentlig sektor, privat virksomhet eller organisasjonsarbeid.	<p>Til økonomi og administrasjon og revisjonsfag kreves kunnskaper i matematikk likeverdig med kravet til generell studiekompetanse.</p> <p>Til masterstudiet i økonomi og administrasjon kreves i tillegg kunnskaper i matematikk R1/(S1+S2) eller tilsvarende.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Rettsvitenskap 	Relevant yrkespraksis fra offentlig sektor, privat virksomhet eller organisasjonsarbeid. Deler av yrkespraksis må ha gitt erfaring i å utrede, presentere og ta standpunkt i konkrete problemstillinger.	
<ul style="list-style-type: none"> • Grunnskolelærerutdanning 		Det gis ikke opptak på grunnlag av realkompetanse siden krav om skolepoeng ikke kan realkompetansevurderes.
<ul style="list-style-type: none"> • Lærerutdanning for tospråklige lærere 	Yrkespraksis innenfor helse-, omsorg-, sosial- eller undervisningssektoren, der søker har arbeidet med barn/ ungdom.	Kunnskaper i norsk likeverdig med kravet til generell studiekompetanse med et gjennomsnitt på minimum karakteren 3.
<ul style="list-style-type: none"> • Barnehagelærerutdanning 	Yrkespraksis innenfor helse-, omsorg-, sosial- eller undervisningssektoren, der søker har arbeidet med barn.	Kunnskaper i matematikk tilsvarende VG1 yrkesfaglig studieretning (P1).
<ul style="list-style-type: none"> • Lektorutdanning 		Det gis ikke opptak på grunnlag av realkompetanse siden krav om skolepoeng ikke kan realkompetansevurderes.
<ul style="list-style-type: none"> • Praktisk pedagogisk utdanning for faglærere i yrkesfag (PPU-Y) basert på fag-/svennebrev eller annen fullført treårig yrkesutdanning på videregående nivå, generell studiekompetanse, to års relevant yrkesteoretisk utdanning utover videregående opplærings nivå og fire års yrkespraksis 	<p>Relevant praksis som skal erstatte fag-/svennebrev eller del av treårig yrkesutdanning på videregående nivå eller del av to års yrkesteoretisk utdanning eller generell studiekompetanse:</p> <p>Yrkespraksis innenfor det aktuelle fagområdet der søker har hatt selvstendig ansvar (f. eks. lederansvar, personalansvar, budsjettansvar)</p>	<p>ENTEN:</p> <p>Dersom søker har to års relevant yrkesteoretisk utdanning, kan tre års relevant yrkespraksis tilsvarende 100 % stilling erstatte fag-/svennebrev eller inntil ett år av 3-årig yrkesutdanning.</p> <p>ELLER:</p> <p>Dersom søker har fag-/ svennebrev, kan mesterbrev eller tre års relevant yrkespraksis tilsvarende 100 % stilling erstatte ett år av toårig yrkesteoretisk utdanning.</p> <p>OG:</p> <p>Relevant praksis kan dekke deler av krav om generell studiekompetanse.</p> <p>I særlige tilfeller kan det gjøres en helhetlig, individuell vurdering av søkere som har mangler både på krav til generell studiekompetanse, fagbrev og yrkesteori etter en anbefaling fra studieleder.</p>

1.2 Rangering av kvalifiserte søkere

Søkere som oppfyller kravene i punkt 1.1 for det enkelte studieprogram de har søkt, er kvalifisert. Kvalifiserte søkere rangeres i forhold til øvrige søkere etter en helhetsvurdering av søkerens samlede kompetanse. I denne vurderingen skal det legges vekt på

- omfang og relevans av praksis
- omfang av utdanning, nivå og oppnådde karakterer
- kunnskaper i aktuelle skolefag
- organisasjonserfaring og annen bakgrunn som er relevant for studiet
- søkerens egenerklæring

2. Opptak på grunnlag av dispensasjon fra krav om generell studiekompetanse

For søknad om opptak på grunnlag av dispensasjon fra krav om generell studiekompetanse, gjelder tilsvarende spesielle opptakskrav/studiespesifikke krav som for realkompetanse jf. punkt 1.

3. Opptak til masterprogram og påbyggingsstudier på høyere grads nivå på grunnlag av realkompetanse

3.1 Følgende krav gjelder for opptak

- a) Søkere som er 25 år eller eldre i opptaksåret, og som ikke dekker opptakskravet gjennom formell utdanning, kan få vurdert om de er kvalifiserte for et bestemt studium på grunnlag av realkompetanse.
- b) Søkerens realkompetanse må kunne erstatte manglende formell kompetanse. I vurdering av søkerens realkompetanse skal det bl.a. legges vekt på:
 - om den delen av opptakskravet som ikke er dekket gjennom søkerens tidligere utdanning i hovedsak er teoretiske kunnskaper eller om det også inngår praktiske ferdigheter
 - om arbeidsoppgavene som er utgangspunkt for vurderingen av realkompetanse normalt utføres av personer med høyere utdanning
 - graden av selvstendighet i arbeidet
- c) Utdanning: For å bli vurdert for opptak til masterprogram på grunnlag av realkompetanse, må søkere ha minst 90 studiepoeng relevant utdanning.
- d) Karakterkrav: For masterprogram med C-krav må dette kravet være dekket i søkers relevante utdanning, jf. punkt 3.1.c).
- e) Praksiskrav: For å erstatte ett års studium, kreves relevant arbeidserfaring tilsvarende 100 prosent stilling i minst tre år. Hvis deler av arbeidsoppgavene ikke anses som relevant ut fra kriteriene i punkt 3.1.b), øker kravet til omfang. Arbeidserfaringen skal være fra lederstillinger eller andre stillinger med selvstendig ansvar.
- f) Språkkrav: Søkere må dokumentere tilstrekkelige kunnskaper og ferdigheter i norsk og engelsk som er tilstrekkelig for det enkelte studium, normalt norskkunnskaper tilsvarende tredjeklassenivå og engelskkunnskaper tilsvarende førsteklassenivå fra norsk videregående skole, studieforberedende studieprogram.

g) Dokumentasjon/egenerklæring: Dokumentasjonen skal ta utgangspunkt i opptakskrav for studiet det søkes opptak til eller læringsutbytte for studier som gir opptak til studiet, og skal inneholde:

- I. egenerklæring med beskrivelse av:
 - arbeids-/oppdragsgiver(e)
 - stilling/tittel
 - detaljert beskrivelse av hvilke arbeidsoppgaver som dekker opptakskravet/læringsutbyttet og omfanget av oppgavene
 - graden av selvstendighet i arbeidet
 - eventuelle resultater av arbeidet som kan dokumentere læringsutbytte (rapporter, utredninger, artikler eller liknende)
 - dersom praksis inngår i opptakskravet: dokumentasjon av eventuell veiledning søkeren har mottatt i forbindelse med tidligere arbeidserfaring
- II. bekreftelse fra arbeids-/oppdragsgiver(e) på søkerens egenerklæring
- III. dokumentasjon av utdanning, kurs og liknende med relevans for vurderingen av realkompetanse
- IV. referanse(r), for eksempel arbeids-/oppdragsgiver(e), kolleger, kunder eller veiledere
- V. eventuell annen relevant informasjon.

3.2 Rangering av kvalifiserte søkere

Søkere som oppfyller kravene i punkt 3.1 for det spesifiserte studieprogram, rangeres i samarbeid med fakultetet/Avdeling for lærerutdanning i forhold til øvrige søkere etter en helhetsvurdering av søkerens samlede kompetanse.